

Waarom een perfin in een postzegeldrager?

(Door: Martin Scheer; uit: Perfinpost nr. 134, nov. 2020)

Voor een thematische verzamelaar kan een Porte Timbre, een postzegeldrager, interessant zijn. Zo'n gegomd en meestal getand vignet is groter dan een postzegel, omdat de zegel centraal op de drager wordt geplakt, zodanig dat aan drie of vier randen nog de reclame zichtbaar is voor commerciële (zie afbeelding 1), politieke of andere doeleinden (zie afbeelding 2).

Afb. 1: Veel Franse Porte Timbres maken reclame voor drank, hier alvast een aperitiefje.

Afb. 2: Ook de organisatoren van het eeuwfeest in Cluny vragen zo de aandacht.

Dus naast de postzegel, of eigenlijk in samenhang met de postzegel, kan er iets thematisch interessants zijn in tekst of afbeelding. De reden van dit artikel is echter dat in een Zwitserse Porte Timbre, waarvan de postzegel helaas is afgeweekt, een perfin zit. Waarom?

Inleiding

Organisaties, overheden en bedrijven kunnen die postzegeldragers zelf (laten) ontwerpen en drukken. De vraag is natuurlijk waarom ze voor hun eigen reclame die omslachtige methode zouden toepassen. Ze kunnen toch ook hun boodschap kwijt op hun enveloppen. De bedenkers hoopten echter dat hun boodschap ook op gewone, lees particuliere, post terecht zou komen. Als een soort sluikreclame.

Maar waarom zouden particulieren vrijwillig reclame maken? Het duidelijkst is dat te zien op de afbeelding van een incompleet boekje postzegeldragers (zie afbeelding 3). In dat soort boekjes zijn de postzegels al opgeplakt en om het aantrekkelijk te maken werden ze tegen gereduceerd tarief verkocht. Dus de gewone postverzender heeft daardoor een beetje korting op het posttarief.

Afb. 3: HELLA Verlichting gebruikt de binnenzijde van het boekje voor extra reclame.

Op de voorkant van het voorbeeld staat met andere woorden zes halen, vijf betalen (zie afbeelding 4). Omdat de postzegel op de drager is vastgeplakt, wordt de drager samen met postzegel en dankzij de gom achterop de drager, vastgeplakt op de te verzenden brief.

Afb. 4: 50 In plaats van 60 centimes; als 1522 een volgnummer is blijkt zo'n boekje populair.

De Porte Timbre komt in meer vormen en maten voor. Naast het velletje van acht (zie afbeelding 5), een postfrisje zonder opgeplakte postzegel (zie afbeelding 6) en zelfs uit Uruguay randen met vele reclames en postzegels met perfins, zoals C I / D A (zie afbeeldingen 7 en 8).

Afb. 5: Aiglon, leverancier van oliën en vetten, vindt zijn producten uiteraard het beste.

Afb. 6: Door de tweetaligheid zal deze (met een mooie draak) ook Zwitsers zijn.

Afb. 7: Hier lijkt een reclamebureau anderen te hebben geïnteresseerd voor kleine annonces.

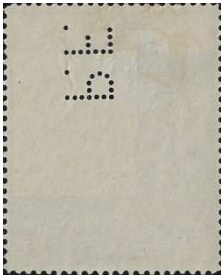

Afb. 8: Diverse thema's in de rand en verschillende postzegels en tarieven in het midden.

De organisatie die deze laatste categorie Porte Timbres uitgaf plakte dus geen neutrale postzegels op de drager, maar zegels die ze zelf al hadden voorzien van een perfin. Het lijkt een beetje op de bekende perfins K en/of S van de kioskorganisatie die wij in ons land kenden. Ook daarmee kwamen perfins van een commerciële organisatie op particuliere post. Daarmee komen we dicht bij de reden voor deze publicatie.

Het Zwitserse raadsel

Een verzamelaar uit Litouwen liet op een Facebook-groep voor verzamelaars van perfins deze perfin zien (zie afbeeldingen 9 en 10 voor beide zijden).

Afb. 9: Op de gomzijde is de perfin veel beter te zien; het zou zomaar een zegel kunnen zijn.

Afb. 10: De Zwitsers hebben een geheel eigen bont gekleurde stijl, zie ook afbeelding 6.

Inderdaad geen postzegel, maar alleen de drager. Hij verzamelt niet thematisch, alleen perfins van oud-Duitsland, dus een ruil met mij was snel gemaakt. De drager toont weliswaar met de Zwitserse Alpen, de koe op een alm en het kind dat een bord kindermeelpap van het merk GALACTINA laat omklappen geen thema voor mijzelf, maar het exemplaar intrigeerde me toch.

In de genoemde Facebook-groep zitten nogal wat gemakzuchtige verzamelaars. Ze kwakken (dat heet daar "posten") een zwik scans en vragen doodleuk aan de anderen om voor hen uit te zoeken van welke gebruikers die perfins zijn (geweest). Wie catalogi heeft kan het natuurlijk opzoeken. Ook voor deze P.F. is dat zo gevonden: Pascal Fils (incl. Dumoulin & Cie), een drogisterij van Lion d'Or in het Zwitserse Lausanne. Gebruiksperiode 1905-1922.

Voor mij is het de grote vraag waarom de postzegeldrager is voorzien van een perfin. Als dat echt de bedoeling zou zijn geweest, dan zouden de perforaties toch netjes op het witte vlak zijn geplaatst, zodat iedereen het goed kan zien. Zo denk ik daar over.

Een andere veronderstelling zou kunnen zijn dat een postzegel door de firma is geperforeerd, nadat de zegel al op de drager was geplakt. De perforatie zou dan door zowel de postzegel als de drager zijn gegaan. Deze gedachte wordt echter ontzenuwd omdat de F. van de perfin wordt bedekt door een deel van het dagtekenstempel van Lausanne. Het wordt mede daarom gissen wat de echte reden van de perforatie is.

Het blijft natuurlijk mogelijk dat het bewust is gedaan en dat de perfin slordig decentraal is geplaatst. Wat ook kan zijn gebeurd is dat er naast postzegels ook dragers in de postzegelkas van het bedrijf zaten en dat de medewerker in zijn ijver naast de postzegels per ongeluk ook de dragers van gaatjes heeft voorzien. Zoals eerder gezegd, voor mij is het raden, dus een raadsel.

Wie nog andere veronderstellingen weet te produceren of het zelfs denkt te weten, wordt van harte uitgenodigd om op dit artikel te reageren.

Aan mij nu de schier onmogelijke uitdaging de afgeweekte zegel te vinden met uitsluitend P. en de rest van het stempel Lausanne. Wie helpt mee?

Het doet me denken aan de iets te moeilijke legpuzzels waarmee ik mijn vrouw in de eerste Corona-weken heb geholpen. Maar zo'n uitdaging neem ik wel aan. U ook?

PCN-lid Martin Scheer, Den Haag
(e-mail: mart4ien@xs4all.nl)